

KANCELARIA SENATU

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI I KORESPONDENCJI

BADK-133-83/17 MKo
P9-49/17

Warszawa, dnia 26 stycznia 2018 r.

Nr: 32617	Data wpływu petycji 24 listopada 2017 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 22 stycznia 2018 r.

KODEKS POSTĘPOWANIA KARNEGO

TEMAT

OBLICZANIE TERMINÓW PROCESOWYCH

WNOSZĄCY PETYCJĘ: petycja indywidualna

Pan Paweł Janas.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego, w celu uznania soboty za dzień ustawowo wolny od pracy przy dokonywaniu czynności procesowej.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJĘ:

W uzasadnieniu petycji jej autor podkreśla, że w postępowaniu cywilnym, administracyjnym i sądownoadministracyjnym koniec terminu przypadający na sobotę powoduje jego przesunięcie na kolejny dzień, który nie jest dniem wolnym od pracy lub sobotą. Wnioskodawca podkreśla, że nie ma żadnych przesłanek, aby w postępowaniu karnym kwestia ta była uregulowana odmiennie. Zdaniem wnoszącego petycję obecnie brak jest racjonalnego wytłumaczenia różnic dotyczących liczenia terminów w poszczególnych procedurach prawnych.

Rozwiązanie opisanego problemu autor petycji upatruje w nadaniu art. 123 § 3 k.p.k. nowego, następującego brzmienia: „Jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą”.

W podsumowaniu autor petycji podnosi, że zmiana treści omawianego przepisu będzie korzystna dla stron postępowania, a także zrówna poszczególne procedury.

STAN PRAWNY:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) w art. 32 stanowi, że wszyscy wobec prawa są równi. Wszyscy mają prawo do równego traktowania przez władze publiczne. Nikt nie może być dyskryminowany w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiegokolwiek przyczyny.

Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (Dz. U. 2017 r., poz. 1094), dalej k.p.k., stanowi w art. 122 § 1, iż czynność procesowa dokonana po upływie terminu zawitego jest bezskuteczna.

Zgodnie z art. 123 § 3 k.p.k. jeżeli koniec terminu przypada na dzień uznany przez ustawę za dzień wolny od pracy, czynność można wykonać następnego dnia. Termin jest zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało nadane w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej, w polskim urzędzie konsularnym lub złożone przez żołnierza, z wyjątkiem żołnierza pełniącego terytorialną służbę wojskową dyspozycyjnie, w dowództwie jednostki wojskowej albo przez

osobę pozbawioną wolności w administracji odpowiedniego zakładu, a przez członka załogi polskiego statku morskiego - kapitanowi statku (art. 124 k.p.k.).

Dniami uznanymi przez ustawę za dni wolne od pracy są niedziele i święta wynikające z ustawy z dnia 18 stycznia 1951 r. o dniach wolnych od pracy (Dz. U. z 2015 r., poz. 90): 1 stycznia - Nowy Rok, 6 stycznia - Święto Trzech Króli, pierwszy dzień Wielkiej Nocy, drugi dzień Wielkiej Nocy, 1 maja - Święto Państwowe, 3 maja - Święto Narodowe Trzeciego Maja, pierwszy dzień Zielonych Świątek, dzień Bożego Ciała, 15 sierpnia - Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny, 1 listopada - Wszystkich Świętych, 11 listopada - Narodowe Święto Niepodległości, 25 grudnia - pierwszy dzień Bożego Narodzenia, 26 grudnia - drugi dzień Bożego Narodzenia;

Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r., poz. 1822 ze zm.) w art. 165 § 1 stanowi, że terminy oblicza się według przepisów prawa cywilnego. Oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe lub w placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu (§ 2). To samo dotyczy złożenia pisma przez żołnierza w dowództwie jednostki wojskowej albo przez osobę pozbawioną wolności w administracji zakładu karnego oraz przez członka załogi polskiego statku morskiego u kapitana statku.

Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2017 r., poz. 459 ze zm.) w art. 115 stanowi, że jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą.

Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1257) w art. 57 § 4 stanowi, że jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą.

Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz. U. z 2017 r., poz. 1369 ze zm.) w art. 83 § 2 stanowi, że jeżeli ostatni dzień terminu przypada na sobotę lub dzień ustawowo wolny od pracy, za ostatni dzień terminu uważa się następny dzień po dniu lub dniach wolnych od pracy.

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz. U. z 2018 r., poz. 108 ze zm.) w rozdziale II określa normy i ogólny wymiar czasu pracy. Art. 129 § 1 k.p. stanowi o pięciodniowym tygodniu pracy, nie przesądzając jednak, że dni te muszą przypadać od

poniedziałku do piątku. Pracodawca ma swobodę w ustaleniu, jaki będzie drugi dzień tygodnia (oprócz niedzieli) wolny od pracy, a więc nie musi to być wyłącznie sobota.¹

INFORMACJE DODATKOWE:

W orzecznictwie karnym Sądu Najwyższego i Sądów Apelacyjnych prezentowany jest pogląd, iż sobota nie jest dniem ustawowo wolnym od pracy w rozumieniu art. 123 k.p.k. (przykładowo postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 24 listopada 2003 r. sygn. akt IV KZ 43/03 oraz z dnia 23 lutego 2012 r. sygn. akt III KK 289/11).

Inaczej ta kwestia uregulowana jest przez przepisy ustawy Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi i Kodeksu postępowania administracyjnego, gdzie sobota jest dniem równorzędnym z dniem ustawowo wolnym od pracy. Powyższe ujęcie potwierdzone zostało stanowiskiem Naczelnego Sądu Administracyjnego wyrażonego uchwałą w składzie 7 sędziów z dnia 15 czerwca 2011 r., sygn. akt I OPS 1/11, gdzie przywołano potrzeby ujednoczenia rozumienia tej kwestii w procedurach administracyjnych i konstytucyjnej zasady równości wobec prawa.²

Analogicznie jak w postępowaniu administracyjnym przedmiot petycji uregulowany jest w prawie cywilnym. Wynika to ze zmiany Kodeksu cywilnego, która została wprowadzona ustawą z dnia 16 grudnia 2016 r. o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy otoczenia prawnego przedsiębiorców. Zgodnie z nowym brzmieniem art. 115 k.c. jeżeli koniec terminu do wykonania czynności przypada na dzień uznany ustawowo za wolny od pracy lub na sobotę, termin upływa następnego dnia, który nie jest dniem wolnym od pracy ani sobotą. Tak więc od 1 stycznia 2017 r. (data wejścia w życie ustawy) koniec terminu nie będzie mógł przypadać w sobotę.

Przypomnieć należy, że przed omawianą zmianą przepisów w uchwale 7 sędziów z dnia 25 kwietnia 2003 r., sygn. akt III CZP 8/03, Sąd Najwyższy stwierdził, że sobota nie jest dniem uznanym ustawowo za wolny od pracy w rozumieniu art. 115 k.c. w związku z art. 165 § 1 k.p.c.

OPRACOWAŁ

Maciej Kowalski

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz

¹ S. Steinborn, (red.), J. Grajewski, P. Rogoziński, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz do wybranych przepisów*, LEX/el., 2016.

² T. Grzegorzczak, *Komentarz do art. 123 Kodeksu postępowania karnego*, pub. LEX 2014, wyd. VI.